DE MACHT VAN EEN IDOOL

© SOPHIE HEMELS/BNNVARA

INTERVIEW Naaktbeelden, seksueel intimiderende verzoeken en dwingende opmerkingen. De slachtoffers van presentator en youtuber Kaj van der Ree (28) vertelden deze week waar hij online toe in staat is. Hoe kon hij zo ver gaan en hoeveel macht heeft een idool? Mediawetenschapper Joke Hermes legt het uit. Door Janine de Wit

Kaj had de afgelopen jaren contact met verschillende minderjarige meisjes. Hij kende ze via social media en de meisjes waren groot fan van hem. De gesprekken begonnen onschuldig en Kaj liet zien dat hij een goede vriend kon zijn. Maar na een tijdje kregen zijn berichten een steeds seksuelere lading. 'Hij deed zijn broek uit voor de webcam en vroeg mij ook iets uit te doen', vertelt slachtoffer Lisa aan het *AD*. Terwijl Lisa aarzelde, bleef Kaj aandringen. 'Watje of sukkel zei hij dan.'

Machtsrelatie

Lisa durfde geen nee te zeggen en deed wat Kaj vroeg. Ze wist dat het fout was, omdat hij al in de twintig was en zij pas veertien. Maar ze was fan en deed het daarom toch. Volgens Hermes had Kaj door zijn bekendheid macht. 'Als je iemand bewondert, is het moeilijker om nee te zeggen. Je voelt je speciaal en het is spannend. En juist omdat hij je iets geeft - mooie muziek of leuke video's - heb je het gevoel dat je iets terug moet doen.' Net als bij bijvoorbeeld een relatie met een loverboy is hier volgens Hermes sprake van een ongelijkwaardige relatie. 'Een fan heeft heel oprechte, diepgaande gevoelens, dus daar kan een idool op inspelen door te zeggen: "Als je echt iets voor mij voelt, dan doe je dit voor me."'

Tijd nodig

Na drie jaar werd Lisa door Kaj geblokkeerd en daarna hield ze haar verhaal jaren voor zichzelf. Tot hij vorige week negatief in het nieuws kwam omdat hij youtuber Nikkie Tutorials had proberen te outen als transgender (nog voor zij vorige week zelf met dit nieuws kwam). Op Instagram liet Kaj daarna weten dat hij 'respect heeft voor alles en iedereen'. Voor twee slachtoffers aanleiding om hun verhaal te delen. Lisa besloot zich met nog een paar anderen bij hen aan. Een dappere beslissing volgens velen, maar er was ook kritiek. Waarom wilde ze nu ineens praten? Waren ze niet op zoek naar aandacht?

Niet oppervlakkig

Volgens Hermes kunnen er verschillende redenen zijnwaarom de slachtoffers het zo lang voor zich hielden. 'Als je je hebt laten bedriegen zegt dat ook iets over jezelf. Je schaamt je dat je dat niet hebt gezien. Je was eerst nog speciaal en zat in een soort verliefdheid, maar dan is de relatie ineens anders dan je denkt. Dan wil je uitzoeken of het je is overkomen of dat je zelf een slet bent. Daar is tijd voor nodig. Daarbij komt ook nog dat je oprechte gevoelens voor zo iemand hebt. Fan-zijn is namelijk echt niet oppervlakkig. Je gevoelens zitten daardoor ook erg in de mix. En je verhaal komt óók nog groot in de media. Dat is natuurlijk vreselijk, het is alsof er uit je dagboek wordt voorgelezen.' Dat merkte Lisa ook. Zij schaamde zich voor haar verhaal. 'Het is niet fijn dat mensen weten dat ik mijn kleren voor hem heb uitgetrokken.'

EXCUSES

Na de verhalen van de slachtoffers kwam de carrière van Kaj piepend tot stilstand. Zijn opdrachtgevers RTL en BNNVARA zegden de samenwerking op en ook zijn ambassadeurschap bij Het Rode Kruis kan hij uit zijn bio halen. Op zijn YouTube-kanaal staan geen video's meer en zijn Instagram-account is afgeschermd. In een schriftelijke verklaring bood hij zijn excuses aan en liet hij weten: 'Ik hoop dat mensen willen begrijpen dat ik behalve een bekende mediapersoonlijkheid ook een gewone jonge man ben die fouten heeft gemaakt en daar lessen uit wil trekken.' Lisa en de andere slachtoffers willen samen aangifte doen. Kaj heeft een advocaat ingeschakeld.

BEGIN ZAAK RUINERWOLD

KORT Deze week begon de zaak-Ruinerwold tegen de verdachte Gerrit Jan van D. Hij is de vader van de zes kinderen die een geïsoleerd leven leidde op een boerderij in het Drentse Ruinerwold. Van D. wordt onder andere verdacht van vrijheidsberoving, mishandeling en seksueel misbruik. Hij wordt daarnaast ook verdacht van witwassen, omdat er 97.000 euro in de woning is gevonden. Het OM verdenkt de huurder van de boerderij, Josef B., van betrokkenheid bij de vrijheidsberoving. Hij zou volgens het OM een essentiële rol hebben gespeeld in het verborgen houden van het gezin. De zaak gaat over drie maanden verder.

© ANP

OPHEF OVER DEPRESSIEGALA

KORT Uit onderzoek van *Nieuwsuur* blijkt dat het subsidiegeld voor het Depressiegala niet goed terecht is gekomen. Ook het geld dat opgehaald werd tijdens het tv-gala van 2017 kwam niet bij de juiste doelen terecht. De organisatie van het gala, de Mental Health Foundation, wilde op vijfhonderd scholen voorlichting geven over depressie en een buddy-systeem voor leerlingen opzetten. Maar die projecten kwamen nooit van de grond. Na alle ophef besloten meerdere sprekers af te zeggen voor het Depressiegala van dit jaar. Ondanks dat ging dat afgelopen maandag wel door.

102.000

Zo veel namen worden voorgelezen in voormalig Kamp Westerbork. Het zijn de namen van Joden, Roma en Sinti die tijdens de Tweede Wereldoorlog vanuit Nederland zijn gedeporteerd en vermoord. Het voorlezen begon afgelopen woensdag en duurt tot maandag, de Internationale Herdenkingsdag van de Holocaust. In aanloop naar die dag worden elke vijf jaar de voor- en achternamen en de leeftijd genoemd in Westerbork. Meer dan achthonderd mensen lezen de namen voor, onder hen zijn vrijwilligers maar ook politici en BN'ers.

PLEURT OP!

KORT In Rotterdam gaat het nog maar over één ding: het Eurovisie Songfestival. Kledingverkoper Guy de Hoog is daar helemaal klaar mee. Daarom komt hij nu met de kledingcollectie 'Pleurt op met je songfestival'. In zijn winkel met Rotterdamse merchandise verkoopt hij sweaters, shirts, rompertjes, slabbetjes en tasjes met de tekst. 'Soms gaat het meer over het songfestival dan over Feyenoord. Dan gaat er iets mis', zei hij tegen RTV Rijnmond. Ondanks zijn gemopper is De Hoog best trots dat Rotterdam zo'n groot evenement mag organiseren. De kledinglijn maakt hij dan ook met een knipoog.